

»Rotturnar« bjargaðu útflutninginum!

Mánadagin 18. mars fekk almenni sektorurin – av tingsins røðarapalli – vanliga fólkafløksskoluna oman fyrri seg.

Hesaferð vóru tað starvsfólkini á Strandferðsluni, sum stóðu fyrri skotum, og stovnurin varð skýrdur »køstadungi« og »rottureið-ur«.

(Óskiljandi og harmiligt var tað eisini, at tingformaðurin nakrar dagar seinni royndi at burturforklára óhoyrda orðavalið við, at hetta var »stflurin« hjá

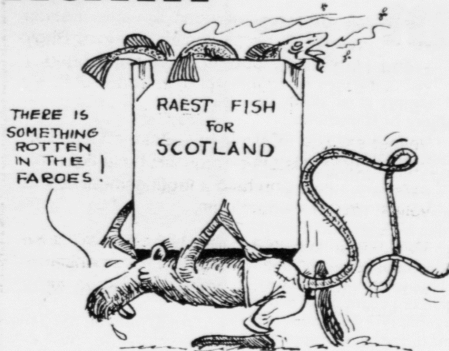
framsøgumanninum). Sum borgari føli eg meg rættliga illa, tá onkur politikari roynir at finna sær syndabukkar í onkrum samfelagsstætti. Hetta er øllum kunnugt roynt áður aðrastadni í Europa við ræðuligum avleiðingum.

At tað kann koma fyrri í dag í okkara landi, at ein politikari kann vinna sær uml. 4.000 persónarligar atkvøður við einum ófóroyskum boðskapi til menniskjans innaru loyniligar kreftir, er syrgiligt, men tíanverri ein beiskur veruleiki í okkara annars so háløvaða kristna samfelag.

Hvat siga fólkafløkssvejarar og valevni fólkafløksins, sum í hópatali sjálvi eru í almennum størvum?

Eitt skúladømi um, hvussu »nemesis« kann vitja aftur sum ein marra, mundu mong okkara uppliva í farnu viku, har ruðuleikin á samferðsluokinum bæði uttanlands og innanlands førði til toltal-kollaps. Eitt sindur tragikomisk gjørdist stóðan serliga hjá teimum framman undan hart royndu suðuroyingum, tá teir fyrr í vikuni fingi jáltað »Norrónu« og seinni í vikuni vóru spistir av við »Pride«.

Av tí at »Blikur« hevði fingið maskinskaða, var vandi fyrri, at fýroyskar fyrirkur vildu missa fisk fyrri milliðaupphæddir, um hesin ikki fekt av landin-

um til Skotlands og víðari til Týsklands. Útflutningsvirðið av fiskinum var uml. 15 mill. kr., og um útflutningsfyrirtekning varð noyðd til at frysta fiskin, vildi hesin mist o.u. helvtina av virðinum.

Nú vóru góð ráð dýr.

Privata, frilynta iniciativíð varð steðgað upp og útflutningskervið kvett. Well, endin á søguni varð tann, at privata iniciativíð noyðdist inn í »rottureið« at biðja um hjáp (sum ikki einaferð). Fiskurin slapp av landinum, nøgdir útflytarar, nøgdir fiskakeyparar, ørkymlaðar »rotturnar« og ónøgdir suðuroyingar (við røttum).

Tað er nokkso undarligt at hugsa sær, at meðan rakstrarrópin um sjálvbjargni, tjóðveldi og loysing í hesum úlvadögum

fúka gjøgnum luftina, er tað lagnunnar speiðsemi, at eitt maskinbrek umborð á einum tilvildarligum flutningskipi kann skapa landsumfatandi panikk og himmalrópandi kaos. (Vónandi frætti onki oljufelag um hetta okkara fyrimyndarliga organisatiónstalent). Hvat verður tað næsta.

Javnaðarflokkurin hevur alstóran áhuga í, at fiskadráttur okkara hevur optimalt virði, tá hann er frami hjá keyparanum. Tí vilja vit arbeiða fyrri og krevja, at út- og innflutningskervini altíð eru up to date til frama fyrri fiskivinnuna og samfelag okkara.

Heri H. Niclasen,
valevni Javnaðarflokksins í Suðurstreymi

Til reiðar at taka við landsins leiðslu

Tað er ikki eiti á, sum virkandi lögmaður Sambandsflokksins, Eilíf Samuelsen leikar í, tí at Poul Nyrup Rasmussen ikki ynskir at samráðast við landsstýrið fyrri valið. Og sjálvandi er tað Poul Nyrup Rasmussen sum gongur sneisavirindi fyrri Javnaðarflokkinn og Jóannes Eidesgaard...!

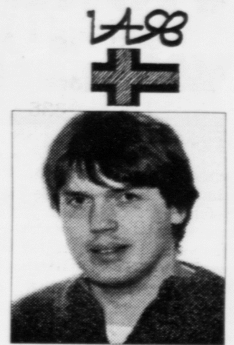
Eg skilji væl, at sambandsmenn eru óðir um, at teir nú ikki fáa høvi at misnýta bankamálið og samráðingarnar í valstríðnum - hetta hevði uttan iva kunna givið flokkinum atkvøður.

Kortini er tað øllum hugsandi fólk greitt, at tað ber ikki til at samráðast beint undan einum lögtingsvali - í øllum førum ikki, um fýroyingar ætla at fáa eitt líkinda úrslit burtur úr. Verður farið at samráðast nú, endar tað sum eftir fólkaatkvøðuna í 1946 - at hvør flokkur hevur sína stóðu, at danir skera ígjøgnum, og at einki líkinda úrslit fæst burturúr.

Flokkarnir hava annars staðið væl saman í hesum máli, og allir hava verið samdir um, at teir skulu fara til samráðingar við eini felags stóðu. Hetta kundi verið gjørt í vár, men tá lögmaður framskundaði valið meira enn tveir mánaðir, so hevur hann sjálur skyldina í, at samráðingar mugu útsetast. Og talan má vera um toppmáldan naivitet, tá lögmaður ventar, at politikarar úr øðrum flokkum skulu hava álit á honum, tá hansara egnu ikki eingang hava tað.

Vit skulu eisini minnst til, at tá lögmaður útskrivaði valið - orsakað av valdsstríði í Sambandsflokkinum, segði hann samstundis, at hann ikki kundi standa á odda fyrri samráðingunum. Hetta var ikki nakað, sum glapp honum av munni, tí hann, ið staddur var í tinginum, á, at lögmaður læs hetta upp úr tí, hann sjálur hevur skrivað!

Vit kunnu eisini staðfesta, at bert fáir politikarar hava álit á lögmanni. Umframt teir seks fólkafløkstingmenninar eru tað bert Lisbeth Petersen og Jákup Jensen úr Sambandsflokkinum, sum hava álit á lögmanni. Hinir 24 tingmenn-

Eiríkur Lindenskov

inir hava ikki álit á honum. Fyri Fýroyar og fyrri fýroyingar er tað tí best, at samráðingarnar biða til eftir valið, tí tað kunnu politikarnir aftur semjast um eina felags stóðu og hava ein samráðingaleiðara, sum politikarar og fólk annars hava álit á.

Nú má valstríðið í Fýroyum ikki fara at snúgva seg um, hvør hevur skuldina av, at bankamálið ikki varð loyst fyrri valið. Tó er longu staðfest, at klandur, split og maktstríð í Sambandsflokkinum er høvudsatvoldin.

Javnaðarflokkurin er til reiðar at taka við landsins leiðslu eftir valið. Flokkurin stóð við endan, tá hardastu búskaparligu inntrivini nakrantíð vórðu gjørd í 1993, og harvið legði flokkurin búskaparligu lunnarnar undir samfelagið, sum nú er drigið úr svárasta kreppuni.

Umframt at standa á odda fyrri at loysa bankamálið, er flokkurin eisini til reiðar at átaka sær leiðsluna fyrri samráðingarnar um skuldarspurningin til statskassan. Javnaðarflokkurin hevur eisini stungið út í kortið kósina í ríkisrættarligu viðurskiftunum. Í komandi samgongu verður eitt av høvudsálmunum at fáa tikið av heimastýrslógina og í staðin at samtykkja eina sjálvstýrslóg, sum ein breiður meiriluti av Fýroya Løgtingi kann taka undir við.

Eiríkur Lindenskov
valevni Javnaðarflokksins

Hví varðveita mentan

– fýroyska mentanin hevur altíð verið grundvøllur okkara, tí má hon ikki bert fara aftur við borðinum og drukna í meldrinum av nýggjum fyribrygðum

Tjóðveldisflokkurin vil ikki, at Fýroyar skulu byggjast oman á húðaskógvamentanina, men flokkurin vil, at fýroyska mentanin, sum í øðir hevur verið grundvøllurin hjá fólkinum, skal varðveitast og mennast. Tað er lítið at ivast í, at tað er málið, bæði í talu og skrift, sum er mesta orsøkin til, at vit framvegis eru fýroyingar. Og tað er at meta sum eitt rættiligt bragd, at fýroyingurin gjøgnum tíðirnar hevur megnað at skapa og varðveitt hetta mál. Tá hugsað verður um tær umstøður, fýroyingurin hevur havt til at gera hetta. Skúlar og skúlagongd hevur verið niðurløgd, tað hevur verið bannað at nýta fýroyska málið í undirvísingini í fólkskúlanum, og fýroyingurin hevur annars ikki havt umstøður og stundir til at livja um málið. Og við málinum er tað so ómetiliga nógv annað, sum verður tilevnað og varðveitt.

Málið er stutt sagt nervin í mentan okkara.

Tosið við börnini

Spurningurin er so hvussu vit varðveita mentan og ikki minst mál okkara. Tí ágangurin uttan ífrá er nógvur og stóðugur. Og tíverri er helst soleiðis, at í nógvum fýroyskum heimum verður so at siga bert borðreitt við útlenskum boðskapum og vendingum - og er tað gjøgnum sjónvarpið.

Var so heppin nú ein dagin at vera hjástaddur, meðan tveir kendir mentamenn tosaðu um málið og umstøður tess. Nógv skilagóð orð fullu, men tað eg hefti meg mest við, var at annar teirra segði, at tað kennist á børnum og ungum í dag, at foreldrin hava ikki tosað við børn síni í umleið 20 ár. Børn tosa ikki longur eitt mál, sum tey hava hoyrt foreldrin tosa. Børn tosa ógvuliga líkt í dag, og stavar hetta frá tí tey hoyra og

sígja í t.d. sjónvarpinum. Tað at orðavalið og tósingarglagið hjá børnunum stavar frá ofta einkisigandi

sjónvarpssendingum, eigur at vera mett sum ein hótan og forðing í mun til møguleikarnar at varveita og menna fýroysku mentanina. Tí fer mál okkara fyrst av lagi og kanska dettur sundur eisini, so er so skjótt, at sjálvmentanin fer sama veg.

Tí eiga vit foreldur at taka í egnan barm, og vit eiga at gera okkara til, at börnini aftur fara at tosa eitt mál, sum hevur sínar røtur í fýroyskum og fýroyska dagligdegnum. Og besti hátturin at gera hetta uppá, er at tosa við börnini um fýroysk viðurskifti. Um stórt og smátt og annars alt tað, sum fyrirferst í landi okkara. Tá verður tað av sær sjálvum, at ein fer at tosa fýroyskt við fýroyskum orðum. Og tað fara börnini eisini at gera.

Varðveita vit mál og mentan, varveita vit eisini fýroysku tjóðina.

Finnur Helmsdal,
tjóðveldismaður

DANNY TRANSPORT

– tá okkurt skal koyrast ella geymast

Tlf. 19192

sosíalúrin

– meira enn tíðindi